

DANMARKS
NATIONALBANK

50

DANMARKS
NATIONALBANK

Fremtidens kontanter

Til borgere og virksomheder

DANMARKS
NATIONALBANK

Samtaler

Fremtidens kontanter

Der er brug for kontanter i Danmark – også i fremtiden. Nationalbanken sætter derfor initiativer i gang for at sikre, at kontanter også fremover er sikre og effektive at betale med.

Hvad skal der ske?

- ✓ Nationalbanken arbejder på at udstede en helt ny seddelserie med værdierne 50, 100, 200 og 500 kroner. Serien forventes klar i 2028 eller 2029 og vil være produceret med de nyeste teknologier til at forhindre forfalskninger.
- ✓ Alle ældre pengesedler udstedt før 2009 bliver ugyldige som betalingsmiddel efter 31. maj 2025. Se sedlerne på side 7-16.
- ✓ 1000-kronesedlen, som vi bruger i dag – den med billede af Storebæltsbroen og Solvognen – bliver ugyldig som betalingsmiddel efter 31. maj 2025. Se sedlen på side 17.
- ✓ Nationalbanken tager de ældre pengesedler og 1000-kronesedlen ud af omløb, i takt med at de bliver indleveret i banker eller brugt i detailhandlen.
- ✓ Efter 31. maj 2025 er kun 50-, 100-, 200- og 500-kronesedlen fra serien med broer og oldtidsfund (2009-serien) gyldige pengesedler i Danmark.

DANMARKS
NATIONALBANK

Pengesedler, der bliver ugyldige

efter 31. maj 2025

2009
Broer og oldtidsfund
Kun 1000-kronesedlen

1997
Portrætter og
kirkekunst

Alle sedler

1972
Portrætter og dyr

Alle sedler

1952
Portrætter og
landskaber

Alle sedler

1944
Ombytningsserien
Alle sedler

Gyldige pengesedler

efter 31. maj 2025

2009
Broer og oldtidsfund
Alle sedler, undtagen 1000-kronesedlen

Opgraderes
i 2025

Opgraderes
i 2024

Opgraderes
i 2024

Opgraderet
i 2020

Få det fulde overblik over sedler, der bliver ugyldige, på nationalbanken.dk/fremtidenskontanter

Sådan gør du

– med de pengesedler, der bliver ugyldige efter 31. maj 2025

✓ **Du kan betale med dine sedler som normalt**
Butikkerne er forpligtede til at tage imod alle gyldige pengesedler som betalingsmiddel. Du kan dog opleve, at nogle butikker, erhvervsdrivende og privatpersoner ikke kan genkende de ældre sedler.

✓ **Du kan bruge din banks kontantautomater**
I mange kontantautomater kan du ikke bare hæve men også indsætte penge. Du kan indsætte både 1000-kronesedler og sedler med portrætter og kirkekunst (1997-serien) i din banks pengeautomater. Nogle automater kan også modtage endnu ældre sedler. Vær opmærksom på, at der er grænser for, hvor stort et beløb de enkelte automater kan tage imod.

✓ **Du kan indsætte ældre sedler på din konto i egen bank**
Der vil være forskel på, hvordan de enkelte banker i praksis tilbyder deres kunder at indsætte kontanter på en konto. Se på din egen banks hjemmeside, hvordan din bank tilbyder at tage imod dine sedler.

✓ **Du må gerne beholde pengesedlerne**
Du er velkommen til at beholde ældre pengesedler og 1000-kronesedlen som samleobjekt. Du skal blot være opmærksom på, at de efter 31. maj 2025 er ugyldige som betalingsmiddel.

Du har god tid

De ældre sedler og den nyeste 1000-kroneseddel er gyldige til og med 31. maj 2025. Du har derfor god tid til at komme af med dine sedler.

31. maj
2025

Hvidvaskregler

Butikker og andre erhvervsdrivende må på grund af hvidvaskregler ikke modtage kontante betalinger på 15.000 kr. eller der over for varer eller tjenesteydelser. Det gælder, uanset om du betaler beløbet på én gang eller i rater.

Banker og vekselkontorer er også underlagt hvidvaskregler. Du kan derfor opleve at skulle dokumentere eller sandsynliggøre, at dine kontanter er fremskaffet på lovlig vis.

Benytter du kontantautomater, skal du være opmærksom på, at der er grænser for, hvor stort et beløb de enkelte automater kan tage imod. Der føres også hvidvaskkontrol, når du indsætter via kontantautomater.

Det bliver muligt at indlevere de pengesedler, der bliver ugyldige som betalingsmiddel, til Nationalbankens indleveringssteder. Denne mulighed forventes at blive tilgængelig i slutningen af 2024 og vil fortsætte i et år, efter sedlerne er blevet ugyldige 31. maj 2025. Det kan være relevant, hvis man ikke er kunde i en bank eller fx er udlandsdanske. Mere information følger i løbet af 2024.

Læs mere på nationalbanken.dk/fremtidenskontanter

Hvorfor er det nødvendigt?

Hvorfor skal vi have nye pengesedler fra 2028-2029?

Der er fortsat brug for kontanter i Danmark. De nuværende pengesedler, med motiver af danske broer og oldtidsfund, er fortsat et sikkert betalingsmiddel i dag og de kommende år. Men skal danskerne også på sigt have tillid til kontanterne, må designet og produktionen af sedlerne hele tiden være på forkant med den teknologiske udvikling. Derfor sætter Nationalbanken gang i arbejdet med at udvikle en ny seddelserie.

Hvorfor bliver ældre sedler ugyldige?

Alle pengesedler udstedt fra 1944 og til i dag er lovlige betalingsmidler, og butikker og virksomheder er forpligtet til at acceptere dem som betaling. Men især sedler udstedt før 2009 kan i praksis anvendes på vidt forskellige måde. Ældre sedler fra før 2009 kan være svære at betale med i butikker og ved privat handel, da kun få borgere og butiksansatte genkender og føler sig

trygge ved at modtage dem. Nogle ældre pengesedler kan bruges i kontantautomater og butikernes kontantsystemer, mens andre ikke kan.

Det er ikke hensigtsmæssigt, at pengesedler, som alle er gyldige, i praksis ikke kan bruges på samme måde i samfundet. Usikkerheden om, hvordan de forskellige pengesedler kan bruges, risikerer at skade tilliden til kontanter på sigt. Derfor har Nationalbanken besluttet at gøre ældre pengesedler ugyldige efter 31. maj 2025.

Hvorfor skal 1000-kronesedlen ikke længere indgå i den danske seddelserie?

1000-kronesedlen er ikke nødvendig for at understøtte sikre og effektive betalinger i Danmark. Det skyldes bl.a., at kontanter i dag i mindre grad bruges til at gennemføre betalinger, og at værdien af kontantbetalinger oftest er mindre end 500 kr. Samtidig sætter hvidvaskreglerne grænser for, hvor store betalinger der må foretages med kontanter.

Udfasningen af 1000-kronesedlen vil reducere behovet for byttepenge hos butikkerne. Dermed bliver kontanthåndteringen lettere for butikkerne uden at begrænse borgernes mulighed for at betale med kontanter.

Politiet vurderer samtidig, at 1000-kronesedlen i højere grad end andre sedler anvendes til at understøtte økonomisk kriminalitet af forskellig karakter.

Pas på svindlere

Vær opmærksom på, at svindlere måske vil forsøge at få dig til at udlevere dine kontanter, fx ved at sige, at de kommer fra Nationalbanken eller din bank.

Vær også opmærksom, hvis andre beder dig om at veksle eller indsætte penge for dem. Du risikerer at fungere som muldyr og medvirke til alvorlig økonomisk kriminalitet.

Pengesedler, der vil være ugyldige

efter 31. maj 2025

Alle pengesedler udstedt i 1944, 1952, 1972 og 1997 bliver ugyldige som betalingsmiddel efter 31. maj 2025. Det samme gælder for 1000-kronesedlen fra 2009-serien.

1944

Ombytningsserien

1952

Portrætter
og landskaber

1972

Portrætter
og dyr

1997

Portrætter
og kirkekunst

2009

Broer og
oldtidsfund

1944 Ombytningsserien

Ugyldige efter 31. maj 2025

5 kroner

Denne seddel kan ikke indsættes på konto. Den har været ugyldig som betalingsmiddel siden 1954.

10 kroner

Oprindelig version fra 1944. Denne seddel kan ikke indsættes på konto. Den har været ugyldig som betalingsmiddel siden 1954.

Opgraderet version fra 1947. Denne seddel kan ikke indsættes på konto. Den har været ugyldig som betalingsmiddel siden 1954.

50 kroner

Udgivet i 2 versioner. Lys lilla og mørk lilla.

100 kroner

Udgivet i 2 versioner. Lys grøn og mørk grøn.

500 kroner

Serien blev i hemmelighed udviklet i 1943 og 1944. Den blev brugt til pengeombytningen i 1945 umiddelbart efter afslutningen på 2. verdenskrig. Forsiden på de fleste af sedlerne blev tegnet af maler og tegner Gerhard Heilmann.

Værdier

5, 10, 50, 100 og 500 kroner

Kendetegn

5 kroner

Udstedt: 1945
Format: 130 x 72 mm

Motiver: Sammenslyngede femtaller | Rosetter med det lille rigsvåben i midten.

10 kroner

Udstedt: 1945-1947
Format: 131 x 80 mm | 130 x 80 mm

Motiver (opgraderet version): Tangdekoration | Rosetter med det lille rigsvåben i midten.

50 kroner

Udstedt: 1945
Format: 156 x 103 mm

Motiver: Båd med fiskere | Rosetter med det lille rigsvåben i midten.

100 kroner

Udstedt: 1945
Format: 156 x 103 mm

Motiver: Tangdekoration omkranset af delfiner | Rosetter med det lille rigsvåben i midten.

500 kroner

Udstedt: 1945
Format: 174 x 108 mm

Motiver: Landmand bag hestetrukken plov | Rosetter med det lille rigsvåben i midten.

1952 Portrætter og landskaber

Ugyldige efter 31. maj 2025

5 kroner

10 kroner

Oprindelig version fra 1952.
Denne seddel kan ikke indsættes på konto. Den har været ugyldig som betalingsmiddel siden 1954.

Opgraderet version fra 1954.

50 kroner

100 kroner

500 kroner

Designet på sedlerne blev til i samarbejde mellem arkitekt og grafiker Gunnar Biilmann Petersen, Nationalbankens tegner Gunnar Andersen samt tegner og arkitekt Ib Andersen. Sedlerne viser portrætter af kendte danskere på forsiden og landskaber på bagsiden.

Værdier

5, 10, 50, 100 og 500 kroner

Kendetegn

5 kroner

Udstedt: 1952
Format: 125 x 65 mm

Motiver:
Thorvaldsen og marmorskulpturen "De tre gratier" | Vor Frue Kirke, Kalundborg.

10 kroner

Udstedt: 1952/1954
Format: 125 x 65 mm | 125 x 71 mm

Motiver:
H. C. Andersen og storkerede fra Asminderød | Egeskov Mølle.

50 kroner

Udstedt: 1957
Format: 153 x 78 mm

Motiver:
Ole Rømer og Rundetårn | Stenvad langdyse på Djursland.

100 kroner

Udstedt: 1962
Format: 155 x 84 mm

Motiver:
H. C. Ørsted og kompas med en elektrisk ledning | Kronborg.

500 kroner

Udstedt: 1964
Format: 175 x 90 mm

Motiver:
Christian Ditlev Frederik Reventlow og landmand med hest og plov | Roskilde Domkirke.

1972 Portrætter og dyr

10 kroner

20 kroner

50 kroner

100 kroner

Udgivet
i 2 versioner

Opgraderet
version 1995

500 kroner

1000 kroner

På forsiden af sedlerne ses portrætter, som blev graveret på grundlag af malerier af den danske maler Jens Juel. Dyrene på sedlernes bagsider er lavet efter akvareller og tegninger af tegner og arkitekt Ib Andersen samt Nationalbankens tegner Gunnar Andersen.

Værdier

10, 20, 50, 100, 500 og 1000 kroner

Kendetegn

10 kroner

Udstedt: 1975

Format: 125 x 67 mm

Motiver:

Cathrine Sophie Kirchoff | Edderfugl, hun i pragtdragt.

20 kroner

Udstedt: 1980

Format: 125 x 72 mm

Motiver:

Pauline Tutein | Gråspurve.

50 kroner

Udstedt: 1975

Format: 139 x 72 mm

Motiver:

Engelke Charlotte Ryberg | Karusse.

100 kroner

Udstedt: 1974/1995

Format: 150 x 78 mm

Motiver:

Selvportræt Jens Juel | Sommerfuglen "rødt ordensbånd".

500 kroner

Udstedt: 1974

Format: 164 x 85 mm

Motiver:

Ukendt dame, sandsynligvis Franziska Genova von Qualen | Firben.

1000 kroner

Udstedt: 1975

Format: 176 x 94 mm

Motiver:

Thomasine Heiberg | Egern.

1997 Portrætter og kirkekunst

50 kroner

Udgivet
i 2 versioner

100 kroner

Udgivet
i 2 versioner

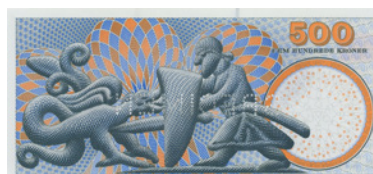
200 kroner

Udgivet
i 2 versioner

500 kroner

Udgivet
i 2 versioner

1000 kroner

Udgivet
i 2 versioner

Sedlerne blev designet af Nationalbankens tegner Johan Alkjær. På forsiden ses portrætter af danske kunstnere og videnskabsfolk, mens bagsiden er prydet med motiver fra kultur og kirkekunst.

Værdier

50, 100, 200, 500 og 1000 kroner

Kendetegn

50 kroner

Udstedt: 1999/2005
Format: 125 x 72 mm

Motiver:
Forfatteren Karen Blixen | Kentaur
i Landet Kirke på Tåsinge.

100 kroner

Udstedt: 1999/2002
Format: 135 x 72 mm

Motiver:
Komponisten Carl Nielsen | Basilisk
fra Tømmerby Kirke i Vester.

200 kroner

Udstedt: 1997/2003
Format: 145 x 72 mm

Motiver:
Skuespilleren Johanne Luise Heiberg |
Løve fra apsis på Viborg Domkirke.

500 kroner

Udstedt: 1997/2003
Format: 155 x 72 mm

Motiver:
Atomfysikeren Niels Bohr | Kampklædt ridder
og drage fra døbefonten i Lihme Kirke.

1000 kroner

Udstedt: 1997/2003
Format: 165 x 72 mm

Motiver:
Billedkunstnerne Anna og Michael Ancher |
Turneringsscene fra Bislev kirke.

2009 Broer og oldtidsfund

1000 kroner

Forside

Bagside

Motiverne på alle seriens sedler er designet af Karin Birgitte Lund. Temaet er danske broer og oldtidsfund.

På 1000-kronesedlen ses Storebæltsbroen og Solvognen fra Trundholm Mose.

1000-kronesedlen er den eneste seddel fra serien, der bliver ugyldig efter 31. maj 2025.

Værdi

1000 kroner

Kendetegn

1000 kroner

Udstedt: 2011

Format: 165 x 72 mm

Motiver:

Storebæltsbroen | Solvognen fra Trundholm Mose.

Ugyldige efter 31. maj 2025

Læs mere på
nationalbanken.dk/fremtidenskontanter